

## EL BALL DE LES GITANES

El ball de gitanes es va recuperar a Cervera l'any 2014, però els seus antecedents a la nostra ciutat es troben el 1701, en la recepció de la vila a Felip V juntament amb altres balls del seguici festiu. Es tracta d'una dansa de cintes al voltant d'un pal ornamentat en la seva part superior per un pom de flors que simbolitza la florida de l'arbre de maig. És una dansa molt estesa a Europa. A Catalunya distingim dos models de ball de gitanes. A la Catalunya vella es caracteritza per ser un ball de parella que es realitza en el temps de Carnaval, mentre que a la Catalunya nova es pròpiament una dansa de cintes.

El ball de gitanes de Cervera està format per uns 20 balladors, tot i que durant el ball es presenten 12 gitano i gitanes, l'estaquirot i el majoral. Tots ataviats amb indumentària vistosa, pròpia de la població gitana. També reciten versos de crítica social en to satíric i de safareig que conformen el que es denomina un ball parlat amb diferents personatges. La característica més important és que a Cervera incorporem 12 cintes, fet que ens diferencia d'altres poblacions que en solen tenir 8. El nostre ball costa de 3 parts: la cercavila amb ball de cintes, l'entrada a plaça en formació i la trenada i el ball de

plaça format pel ball parlat i la destrenada en termes generals. L'estaquirot comença amb els parlaments donant pas a la part més extensa del ball que és el ball parlat de les gitanes i gitano amb diverses incursions del majoral. Finalment l'estaquirot torna a entrar en escena per concloure els versots invitant a fer l'últim ball de cintes. A Cervera s'escenifica diumenge de Corpus i durant la Festa Major del Sant Crist.

### **Majoral**

Som el Ball de les Gitanes; de Cervera, el bo i millor: som llogats per divertir a tota la població!

Gitanes, que sou ditxoses,  
veure-us em provoca ardor!  
Les més múrries i eixerides  
rondant la Plaça Major.

### **Estaquirot**

Aquest any m'han contractat  
en aquest Ball de Gitanes,  
per aguantar-los el pal,  
tot i no tenir-ne ganes.

Vejam com fareu anar  
això de trenar el cordó?  
Braç amunt i cama enfora,  
lligueu-me'l amb il·lusió!

## **Majoral**

Puix que és temps de començar  
i el públic ja ens espera,  
al voltant d'aquest llarg pal,  
balleu amb molta trempera!

## **Gitana**

Gitanes de la quadrilla!  
Ja ens podem espavilar  
per ballar amb gran alegria  
i aquest dia festejar!

*Músics, toqueu l'entrada  
que ja la tenim assajada.*

*[Fan el Cordó. Quan acaben el ball,  
després de la salutació al pal, la Gitana  
primera diu el seu parlament:]*

## **Gitana primera**

*Benvinguts tots els veïns,  
sóc gitana de Cervera  
i us diré uns versots ben fins  
que, segur, ningú s'espera.*

Sant Magí ja va passar i,  
poc a poc, es va perdent...  
De tot cor, quin greu que em sap.  
Aquí us canto l'escarment!

Si aviat no us poseu les piles,  
ni els ruquets, voldran sortir!  
Però, nosaltres, ben tranquil·les:  
als paers podrem guarnir!

Els carrers, tots plens de rocs.  
I què hi diu, l'Ajuntament...?!  
"No patiu, són quatre gats...".  
Doncs miolarem de valent!

Pobre Mas, s'ha quedat sol...  
I més gent de voluntat.  
Paeria, reacciona!  
No els tingueu tan oblidats!

Tot se'n va per l'Aquelarre  
o per a certes entitats:  
i per a les festes de barri,  
els diners ja estan gastats!

Barris baixos al poder!  
Sant Ramon, com Sant Magí!  
Sant Isidre, aguanta fort!  
Entre tots, fem-nos sentir!

[ - Sabeu què...?! ]  
Quina idea, el regidor:  
un sopar d'honor a la plaça.  
Tot plegat, lluir el tipet...  
però li van donar carbassa!

Sóc pubilla i ceriverina,  
i del boix en faig ramets:  
no cal fer tant el paperina  
i a currar com els ruquets!

Visca Sant Magí!

## **Gitana**

*Noies, prou ja de versar...  
I lligueu-me la trenilla!  
Que estic farta d'escoltar  
i vull moure la faldilla...!*

*[Fan i desfan la Trenilla. Quan acaben  
el ball, després de la salutació al pal, el  
Gitano segon diu el seu parlament:]*

## **Gitano segon**

*Molt formós, això, gitanes!  
Però d'enredar, tothom en sap...  
Aparteu-vos una mica  
i deixeu-me buidar el pap!*

Aquelarre excepcional:  
Gairebé són olimpíades!  
Llàstima del Foqueral...  
A qui donem les medalles?

Diu que són de ment tancada...  
Què hi farem, si són així?!



Els que fan la gran feinada  
no ho poden resistir.

Gent de terra i tradició,  
voluntaris de soca-rel:  
sense ells, no es fa la festa.  
Sort que no tenen recel!

Els del canvi i els diners,  
respecteu-los, com hi ha Déu!  
Tot plegat, ha costat molt:  
vés si no ho explicareu!

Ja en teniu un munt, d'idees:  
el quarantè és l'any que ve.  
Si no torna al Casc Antic,  
us fotreu en un merder!

Les Gitanes de Cervera  
us volem recomanar  
un lloc còmode i ben gran:  
a la Lear, cal anar!

I si aquest lloc no us convenç  
i voleu molt més control,

també us recomanem  
anar al Camp de Futbol.

Sempre hi ha alguna altra opció:  
el Ramon amb la guitarra  
i el Nen a la percussió...  
Tot plegat, quina gran farra!!!

### **Gitana tercera**

*Sóc gitana i pitonissa,  
no vaig néixer abans d'ahir...  
Per 10€ i un somriure,  
us diré tot l'avenir:*

Carai amb el Ball d'Espases,  
tots plegats fèieu molt goig!  
Heu captat les grans mirades  
i ha vingut la tele i tot...!

Vestuari ben de gal·la,  
tot i que no és pas barat.  
Sort teniu d'aquell Verkami:  
us ha sortit regalat!

Heu fet les coses com cal  
- fins i tot, triant padrí!  
Us descriu com a 'genials',  
però és del morro fi...!

No caiguen en la temptació  
de tenir certs aliats:  
quan no els doneu la raó,  
ràpid sereu desterrats!

Tenim un cert fred de peus...  
A nosaltres, no ens van rebre!

Sort tenim que el Bages  
ens espera al seu gran repté!

El diumenge Nou d'octubre  
a Manresa ens trobareu.  
La Mediterrània ens espera:  
feu-hi cap i xalareu!

Cerverines i cerverins!  
No volem sopars de duro.  
La cultura està en perill:  
no tenim el cap de suro!

Ball d'Espases de Cervera:  
Em vau deixar enamorada!  
El seguici esteu fent gran  
però heu pagat la novatada...!

### **Majoral**

Vinga, prou de xerrameca,  
llengua és el que heu menjat!,  
però encara us queda feina:  
cal desfer el que s'ha trenat.

I al públic que avui ens escolta  
demano benevolència,  
esperem no haver ofès,  
ni haver dit cap indecència.

*Músics, toqueu l'entrada  
i així ja estarà acabada.*

*[Desfan el cordó. Després de la  
salutació al pal, saluden al públic.  
Llavors sona la música de la Passada i  
surten de la plaça tal com han entrat.]*